

A consemnat
Comandor (r) dr.
Marian MOȘNEAGU

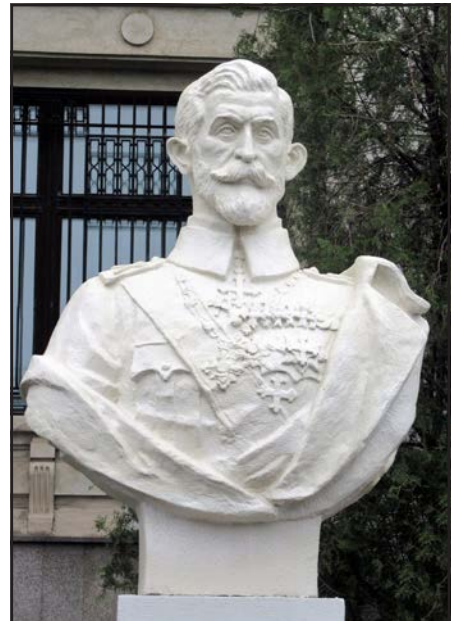
„ARTA TREBUIE SĂ FIE UN ANTIDOT AL TRISTEȚII ȘI AL ÎNSINGURĂRII”

*– Este crezul profesional al colonelului Valentin TĂNASE,
directorul Studioului de Arte Plastice al Armatei –*

Născut la 6 septembrie 1954 la Iași, Maestrul Valentin Tănase este licențiat al Institutului de Arte Plastice “Nicolae Grigorescu” din București (1978), membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România (din 1981) și artist plastic din 1983, respectiv director al Studioului de Arte Plastice al Armatei din 1997.

Din 1977 participă la majoritatea manifestărilor expoziționale de artă cu caracter municipal sau național organizate de Uniunea Artiștilor Plastici din România.

Între 1981 și 2013 a deschis 56 de expoziții personale de pictură și grafică în București, Brașov, Craiova, Constanța, Iași, Oradea, Buzău, Sibiu, Giurgiu, dar și la Paris, La Croix Valmer, Angouleme și Lille (Franța), Roma și Bologna (Italia), Bruxelles (Belgia), Viena (Austria), Praga și Kromeriz (Republica Cehă), Bratislava (Slovacia),

Hurth-Koln (Germania), Veria (Grecia), Valencia (Spania), Budapesta (Ungaria) și Beijing (China).

A realizat lucrări de pictură murală monumentală și mozaic la sediul Ministerului Apărării Naționale, Muzeul Militar Național, Palatul C.E.C., Cercul Militar Național, Biserica Eroilor Revoluției din Decembrie 1989 din București, Biserica „Sf. Împărați Constantin și Elena”, Parcul Călărașilor din București.

Este autorul a numeroase lucrări de sculptură (bust monumental, basorelief, compoziție ronde-bosse, statui ecvestre, monumente de for public, între care busturile împăratului Traian, Mircea cel Bătrân, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Radu de la Afumați, Mihai Viteazul, Constantin Brâncoveanu, Dimitrie Cantemir, Reginei Elisabeta – Carmen-Sylva, Regelui Mihai I, Reginei Ana a României, Ioan I. Nistor, Dumitru Maimarolu, Mareșalului Alexandru Averescu, Regelui Mihai I din Piațeta Regelui – București, Regelui Ferdinand I, Monumentul eroilor români căzuți în cel De-al Doilea Război Mondial pe teritoriul Ungariei de la Budapesta, Monumentul Topogeodezilor Militari – București, Monumentul Eroilor Militari Români Căzuți la Datorie – București, Monumentul ecvestru al lui Mihai Viteazul – București și Târgu Mureș), statuia generalului Gheorghe Mărdărescu – Cluj-Napoca, Monumentul Muzicii Românești - București.

Este distins cu Ordinul Național „Steaua României” în grad de Ofițer (2000), Medalia „Onoarea Armatei României” (2010), Medalia „Regele Mihai pentru fidelitate” (2014), Ordinul „Meritul Cultural” în grad de Cavaler (2015) și Ordinul Național „Steaua României” în grad de Comandor (2019). De asemenea, este laureat al titlului „Cavaler al Culturii Universale”, acordat de „Fundatia Europeană pentru Cultură” cu sediul la Budapesta și al Premiului Național pentru Ilustrație de Carte (2003).

Este inclus în „Enciclopedia Artiștilor Români Contemporani”, vol. III și în enciclopedia „Who’s Who in Romania” - ediția 2002.

În exclusivitate pentru cititorii revistei „Misiunea”, Maestrul Valentin Tănase a avut amabilitatea să ne împărtășească, pe scurt, câteva dintre trăirile sale în plan spiritual.

- Maestre, din februarie 1997 sunteți directorul unei instituții de cultură reprezentative a Ministerului Apărării Naționale, care adaugă, an de an, atât mediului militar cât și spațiului civic, opere de artă cu un autentic și elevat mesaj patriotic. Personal, nu numai că v-ați asumat responsabil această nobilă misiune dar ați și onorat-o la superlativ. Care este, din acest punct de vedere, „arsenalul” imagologic al ultimelor decenii care poartă sigla Studioului de Arte Plastice al Armatei?

- Studioul de Arte Plastice al Armatei este una dintre instituțiile de referință ale Ministerului Apărării Naționale, chiar dacă una atipică, purtătoare a unei îndelungate tradiții. Cel dintâi colectiv artistic în slujba Armatei Române a luat ființă în anul 1877, în timpul Războiului pentru Independență. Din el au făcut parte mari artiști ai sfârșitului secolului al XIX-lea: Nicolae Grigorescu, Sava Henția, Carol Pop de Szathmari, George Demetrescu Mirea.

Mai apoi, în anul 1916, în perioada dramatică a Primului Război Mondial, un alt colectiv artistic a însoțit Armata Română în acțiunile de luptă pentru întregirea neamului. Alte nume mari ale artei naționale s-au înrolat alături de ostași pentru a immortaliza faptele lor de arme: Camil Ressu, Stoica Dumitrescu, Iosif Iser, Oscar Han, Cornel Medrea, Ion Jalea.

În anul 1945, la finele celui de-al Doilea Război Mondial, câțiva artiști întorși de pe front au pus bazele actualului Studioul de Arte Plastice al Armatei. De atunci, s-au succedat în acest colectiv de creație trei generații de artiști, care au păstrat viu sentimentul acestei continuități ideatice și respectul pentru valorile naționale.

Ultimele două decenii în care organismul militar național s-a reconfigurat pentru a se adapta realităților strategice ale prezentului au fost decisive și pentru Studioul de Arte Plastice al Armatei, care a reușit să își păstreze locul pe eșichierul structurilor apărării, alături de celelalte instituții de cultură, ca demnă purtătoare a imaginii și tradiției Armatei Române.

Au fost ani rodnici de creație, în care toți membrii colectivului s-au implicat plener în proiecte de anvergură. Au fost realizate galerii de portrete picturale și sculpturale de personalități militare și civile pentru spații reprezentative ale structurilor militare. S-au finalizat monumente de for public, statui, grupuri statuare, busturi în București, Cluj, Brașov, Sibiu, Târgu Mureș, Tîrgoviște, Buzău și sunt în curs de realizare noi proiecte de amploare.

Este de remarcat faptul că ultimele realizări plastice ale Studioului au depășit de cele mai multe ori spațiile interioare ale instituțiilor militare, integrându-se plener în spațiul public și devenind astfel valori general apreciate de publicul larg. De asemenea, artiștii studioului au realizat toate elementele de heraldică, siglele și simbolurile grafice de identificare ale structurilor apărării, dovedind faptul că studioul este cu adevărat o instituție de imagine a Armatei Române.

- Dumneavoastră aveți, prin forța exemplului personal, o vizibilitate maximă în spațiul public. Fie că este vorba de dese expoziții personale de la Cercul Militar Național, fie de monumentele de for public

amplasate în Capitală dar și în alte garnizoane, aveți un capital de imagine care vă recomandă atât ca artist plastic incontestabil al momentului dar și ca lider al unei comunități artistice de mare calibru. Care sunt principalele realizări cu care vă mândriți?

- Activez de 34 de ani în cadrul Studioului de Arte Plastice al Armatei, fiind și directorul instituției în ultimii 24 de ani. În toți acești ani de continuitate neîntreruptă în slujba armatei am acumulat o cantitate bogată de opere plastice, atât în domeniul picturii de șevalet, cât și al picturii monumentale, al graficii și al sculpturii. A fost o perioadă de implicare pleneră, când mi s-a oferit ocazia de a mă exprima plastic în cele mai variate domenii de creație.

Un artist contemporan își desfășoară de regulă creația într-unul sau două domenii plastice, rareori în mai multe. Mă pot considera un privilegiat că am avut șansa să devin un artist polyvalent cu preocupări multiple. Studiile universitare mi-au deschis doar calea către cariera artistică, dar adevărata împlinire am căpătat-o la Studioul de Arte Plastice, ucenicind și învățând alături de artiști consacrați, cu o bogată experiență ca Marius Butunoiu, Pavel Mercea, Ion Țarălungă, Gheorghe Ioniță, Albin Stănescu.

Experiența câștigată mi-a permis să mă afirm și în afara armatei, astfel că am fost solicitat și de alte foruri și entități civile, cum ar fi Academia Română, Casa Regală a României, Casa de Economii și Consemnațiuni, Exim Bank, Primăria Generală a Municipiului București, Patriarhia Română, Ministerul Culturii, Ministerul Educației, Camera de Comerț și Industrie a României, Universitatea „Dimitrie Cantemir”, Universitatea Politehnică, Universitatea „Spiru Haret”, primării și consiliile județene și lista poate continua. Solicitățile primite m-au onorat și nu am precupețit nici un efort pentru a le duce la îndeplinire.

M-am străduit în această perioadă să am și o activitate expozițională personală, astfel că de-a lungul timpului am deschis 58 de expoziții personale de pictură și grafică în București și în marile orașe din România, dar și în Franța, Germania, Italia, Spania, Austria, Cehia, Slovacia, Ungaria, Grecia și China.

Îmi caut timp să realizez și grafică editorială, coperte și ilustrații de carte pentru multe edituri care îmi solicită colaborarea. Aproape că nu îmi ajunge timpul pentru a mă implica în toate aceste proiecte, dar de când mă știu, am lucrat întotdeauna sub presiunea timpului, așa că ritmul cotidian strâns a devenit o obișnuință.

S-au adunat în aceste ultime decenii atâtea lucrări, deosebit de diverse, încât mi-e greu astăzi să le menționez pe cele care îmi sunt mai aproape de suflet. Poate că m-aș apropia de cele care sunt mai vizibile din

punct de vedere public, cum ar fi: Monumentul Eroilor Români căzuți la Datorie de la București, Statuia ecvestră a lui Mihai Viteazul din fața Brigăzii 30 Gardă „Mihai Viteazul”, Monumentul topogeodezilor militari, galeria busturilor voievozilor și regilor din fața edificiului Ministerului Apărării Naționale, pictura murală de mari dimensiuni reprezentând „Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba Iulia la 1 noiembrie 1599”, din holul de onoare al Ministerului Apărării Naționale, galeria mareșalilor și a poezilor români de la Cercul Militar Național, bustul regelui Mihai I din Piațeta Regelui din București și al mareșalului Averescu din fața Mănăstirii Cașin din București, statuia generalului Gheorghe Mărdărescu, cuceritorul Budapestei în anul 1919, de la Cluj-Napoca.

Sunt multe altele, unele mai reduse și mai discrete, dar pentru mine toate sunt ca și „copiii mei” și în toate am investit ceva din dragostea, trăirea personală și respectul pentru meșteșug și adevăr.

- Oricine poate remarca cu ușurință că în simbolistica și mesajul creațiilor dumneavoastră există o discretă dar elocventă definire a simbiozei dintre Biserică și Armată, care nu numai că generează echilibru, stabilitate și securitate în spațiul existențial dar ne conferă nenumărate motive și arhetipuri pentru o coexistență întru armonie și savoarea frumosului. Ce vă inspiră și motivează în acest sens?

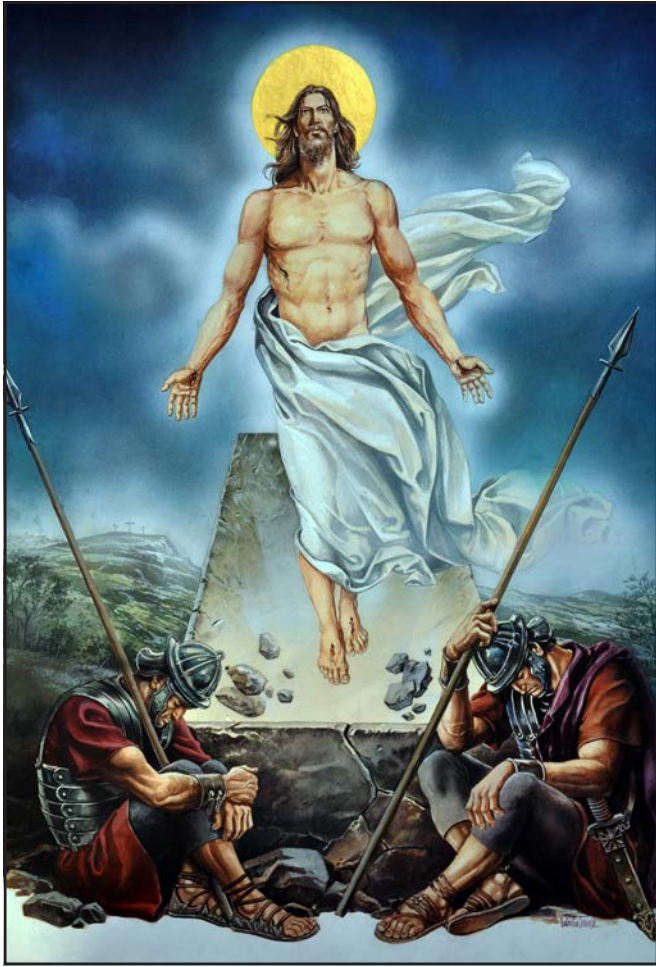
- Faptul că numeroasele sondaje de opinie populare ale ultimilor ani indică Biserica și Armata drept favorite și demne de încredere în impresia generală a majorității românilor, dovedește că legătura dintre cele două entități este una de profunzime, având o îndelungată tradiție. Din cele mai vechi timpuri, românii porneau la luptă pentru apărarea țării și a valorilor creștine, făcându-și semnul crucii. Preoții și reprezentanții clerului participau alături de ostași la acțiunile de luptă pentru a-i îmbărbăta și încuraja. Doar în perioada ateismului comunist s-a încercat fără succes separarea sentimentului religios de cel militar patriotic.

Din vremuri imemorabile sentimentul patriotic național al românilor s-a format și coalizat în jurul sentimentului apartenenței comune la religia creștină ortodoxă. Revenirea în ultimele decenii la simbioza firească dintre Biserică și Armată a însemnat o reîntoarcere la normalitate. În cazul nostru, al artiștilor Studioului Armatei, legătura dintre artă și religia creștină este încă și mai strânsă. Încă din antichitate arta a fost mereu legată de sentimentul religios. Marile religii universale de altădată, cea sumeriană, egipteană, babiloniană, indiană, până la politeismul clasic greco-roman au folosit arta ca arsenal de imagini și de identitate, ca instrument explicit de promovare al cultului. Începând cu Evul Mediu și Renașterea, subiectele majore ale artei europene s-au inspirat cu

precădere din temele biblice ale Vechiului și Noului Testament. Doar începând cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea liberalizarea universală a culturii europene a permis diversificarea de amploare a subiectelor artistice, în care sentimentul religios a căpătat o pondere secundară.

În provocările, tensiunile și întrebările lumii contemporane se simte însă necesitatea revenirii la echilibrul, încrederea, stabilitatea și speranța pe care le generează credința. Andre Malraux, gânditor francez de orientare socialistă, a afirmat profetic cu mulți ani în urmă: „Secolul XXI va fi unul religios, sau nu va fi de loc”.

Pentru mine ca artist creștin botezat ortodox, subiectele de inspirație religioasă mi-au fost mereu apropiate din punct de vedere afectiv și le-am abordat deseori, atât ca lucrări personale, cât și ca opere de comandă. Fără a fi bigot, dar dorind să respect obiceiul vechilor maeștri, îmi fac de fiecare dată semnul crucii și rostesc în gând o rugăciune înainte de a așterne prima trăsătură de pensulă pe pânza încă goală. Am realizat decorația murală exterioară în mozaic a Bisericii Eroilor Revoluției din Decembrie 1989 din București și alte picturi murale interioare la Palatul Patriarhiei României, precum și la alte biserici din București. În același timp, am avut dintotdeauna preocupări plastice personale de redare și transfigurare în viziune proprie a arhetipurilor vizuale biblice cum ar fi Geneza primordială, Păcatul originar, Maica Domnului, Chipul, Patimile și Învierea Domnului, Deisis, Sfinții Bisericii: Petru, Pavel, Andrei, Nicolae, Gheorghe. Le-am realizat dintr-o dorință interioară de a înțelege și a-mi însuși mai bine mesajul și semnificația lor și de a le transmite mai departe semenilor mei într-o viziune nouă, contemporană, fără însă a trăda esența.

- Din punct de vedere al expansiunii modernismului, care considerați că trebuie să fie în această perioadă a escamotării formelor de exprimare artistică tradițională menirea și misiunea creatorului de frumos?

- Trăim într-un prezent în care evenimentele se succed cu repeziciune, transformându-se și schimbându-se de la o zi la alta. Adevărurile de azi se pot infirma mâine. Este o perioadă de tensiuni în plină mișcare, o perioadă în care „noul” devine aproape imediat „vechi”. De aceea, mulți oameni se regăsesc cu greu în acest caleidoscop contemporan. Artă a reflectat întotdeauna starea de spirit a societății. Este firesc ca în epoca în care fiecare dintre noi caută soluții novatoare de integrare în tăvălugul cotidian, artiștii

să caute la rândul lor rezolvări plastice cât mai îndrăznețe, mai originale, mai de avangardă, cu negarea, de cele mai multe ori, a tradiției. Din cele mai vechi timpuri, în perioade istorice de tranziție, arta a încercat să se reformuleze în noi tipare. În opinia mea, arta contemporană nu și-a găsit încă făgașul firesc. Există desigur opere îndrăznețe de valoare, pe care judecata timpului le va valida ca atare, dar sunt însă foarte multe care pot fi categorisite de pe acum în categoria non-artă. Indiferent de subiectul și de maniera de rezolvare abstractă sau figurativă, o operă de artă trebuie să transmită privitorului pe lângă acel sentiment de plăcere estetică și armonie, o invitație la trăire interioară de profunzime, dătătoare de echilibru, de încredere și de speranță. Este prea mult urât și neîncredere în jurul nostru ca să le promovăm și prin artă. Artă trebuie să fie un antidot al tristeții și al însingurării.

- Maestre, care este agenda personală și cu ce ne veți surprinde în acest an?

- Aș putea spune că am început acest an în forță cu două expoziții personale, una la Târgoviște, în lunile ianuarie-februarie și alta la București, în luna aprilie. Lucrez în prezent, ajutat de colegii mei de la Secția de Sculptură a Studioului, la o fântână artezi-ană de tip baroc, un ansamblu sculptural alegoric pentru hotelul Agat din stațiunea litorală Cap Aurora, pe care doresc să îl inaugurez în acest an. De asemenea, vreau să realizez un bust sculptural de bronz al regelui Mihai I al României pentru o locație publică din Londra, capitala Marii Britanii, avându-se în vedere că în acest an se împlinesc o sută de ani de la nașterea sa. Municipality Londrei și-a manifestat disponibilitatea pentru această inițiativă.

Am în fază de finalizare un bust în marmură al patriarhului Daniel pentru Patriarhia Română și îmi propun să realizez și un bust al lui Tudor Vladimirescu, de la a cărui mișcare revoluționară se împlinesc două sute de ani.

Studioul de Arte Plastice al Armatei va organiza în acest an, împreună cu Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”, o expoziție omagială dedicată lui Tudor Vladimirescu. Mă voi ocupa personal de organizarea expoziției anuale a Studioului de Arte Plastice al Armatei din preajma aniversării Zilei Naționale a României. După cum vedeți, agenda de lucru se anunță destul de încărcată și nu îmi doresc decât să am forța, răbdarea și inspirația să finalizez toate aceste proiecte, desigur, cu ajutorul lui Dumnezeu.